



Slutrapport for kampagnen om korrekt anvendelse, registrering og opbevaring af lægemiddelzink

INDLEDNING

I denne kampagne ønsker Fødevarestyrelsen at sætte yderligere fokus på anvendelsen af lægemiddelzink i svinesektoren ud over de generelle medicinregler. Det yderligere fokus skal omfatte reglerne for foderhygiejne i forhold til lægemiddelzink.

I de seneste år har forbruget af zink i den danske svineproduktion fået stor opmærksomhed på grund af zinks rolle i resistensudvikling og miljøskadelige påvirkning. Anvendelsen af lægemiddelzink til brug i svinesektoren har ligeledes haft stor politisk og offentlig bevågenhed i EU. Det Europæiske Lægemiddelagenturs komite for veterinære lægemidler (CVMP) indstillede i december 2016 til EU-Kommissionen, at markedsføringstilladelseerne til lægemiddelzink bør tilbagetrækkes af hensyn til miljøet. Det er i EU besluttet, at lægemiddelzink skal udfases senest sommeren 2022.

Fødevarestyrelsen har også haft fokus på lægemiddelzink, bl.a. fordi det fremgår af Handlingsplan af 16. juni 2015 for husdyr-MRSA, at styrelsen iværksætter kontrolkampagner med henblik på korrekt anvendelse af zink. I 2016 afholdt Fødevarestyrelsen derfor en informationskampagne målrettet landmænd og dyrlæger vedrørende reglerne for lægemidler, herunder lægemiddelzink. Informationskampagnen blev efterfulgt af en kontrolkampagne, der bl.a. viste, at 38 pct. af besætningsejerne i svinesektoren ikke overholdt reglerne for anvendelsen af lægemiddelzink¹.

Formålet med kampagnen i 2018 har været at kontrollere og vejlede om:

- Registrering og anvendelse af lægemiddelzink til svin
- Opbevaring, opblanding og tildeling af lægemiddelzink

¹ [Slutrapport for kontrolkampagnen korrekt registrering og anvendelse af medicin \(2016\).](#)

KONKLUSION

Følgende kan konkluderes på baggrund af kampagnens resultater:

- I 70 % af de kontrollerede svinebesætninger overholdes reglerne.
- Langt den største del af sanktionerne skyldes mangelfulde eller manglende optegnelser. Ved 26 % af kontrolbesøgene blev der givet indskærpelser på det område.
- Dyrlægens anvisninger følges ikke altid, og det gav indskærpelser ved 6 % af kontrolbesøgene.
- Lægemiddelzink opbevares ikke altid på det CHR-nr., som det er udskrevet til. Der blev givet indskærpelser ved 5 % af kontrolbesøgene i den forbindelse.
- Der er ikke konstateret overtrædelser indenfor korrekt og hygiejnisk opbevaring af lægemiddelzink, samt om der er adskillelse af foder med og uden lægemiddelzink.
- Der er ikke fundet ulovligt erhvervet lægemiddelzink.
- Regelefterlevelsen er lidt forbedret i forhold til kampagnen i 2016. Overtrædelserne er gået fra 38 % i 2016 til 30 % i 2018. Der er dog ikke signifikant nedgang i sanktioner fra 2016 til 2018.

Fødevarestyrelsen er ikke tilfreds med resultatet af kampagnen, fordi der ikke er en synlig forbedring på området. Der er derfor fortsat behov for fokus på korrekt anvendelse af lægemiddelzink, især i forhold til optegnelser over anvendelse af lægemiddelzink.

Fødevarestyrelsen vil på baggrund af kontrolkampagnen i 2018, i samarbejde med erhvervet, informere bredere ud end hidtil om reglerne og deres vigtighed. Der vil udover faglige nyheder til dyrlæger og på Fødevarestyrelsens hjemmeside blive informeret i landbrugspressen, på sociale medier og på årets svinekongres.

Fødevarestyrelsen sætter i 2019 også ind med øget kontrol generelt i svinebesætninger. Derved kommer eskalerende myndighedsudøvelse i spil, hvis samme overtrædelse er konstateret indenfor 2 år. Fortsat manglende overholdelse af regler om registrering og anvendelse af lægemiddelzink til svin samt opbevaring, opblanding og tildeling af lægemiddelzink vil for besætninger, der modtog indskærpelse under den afsluttede kampagne, derfor kunne føre til bødestraf i forbindelse med besætningskontrollen.

RESULTATER

Der blev i alt aflagt 201 kontrolbesøg i svinebesætninger med fravænningsgrise, som får ordineret lægemiddelzink.

I kampagnen blev der givet sanktioner indenfor kampagnens område ved 30 % af kontrolbesøgene. Se tabel 1.

Alle sanktioner i kampagnen var indskærpelser.

Indenfor kampagnens fokusområder er langt den hyppigste overtrædelse af reglerne manglende optegnelser over anvendelse af lægemiddelzink. Det drejer sig om 26 % af kontrolbesøgene. Af det samlede antal indskærpelser udgør denne overtrædelse 66 %. Se tabel 2 og figur 1.

Kampagnen havde også fokus på korrekt og hygiejnisk opbevaring af lægemiddelzink samt om der er adskillelse af foder med og uden lægemiddelzink. Der er ikke konstateret overtrædelser indenfor disse fokusområder. Se tabel 2.

Der er heller ikke fundet ulovligt erhvervet lægemiddelzink.

Kampagneresultaterne er blevet sammenlignet med resultaterne af kampagnen fra 2016. Dog skal det bemærkes, at kampagnerne i hhv. 2016 og 2018 ikke er ens i forhold til udpegningskriterier. Derfor varierer antallet af kontroller i de to kampagner væsentligt, da det er en forudsætning for udpegning i 2018-kampagnen, at der anvendes lægemiddelzink i besætningen. I 2016 var det 32 af de kontrollerede besætninger, der anvendte lægemiddelzink.

Sanktionsprocenten var i 2016-kampagnen på 38 % for besætninger, der anvendte lægemiddelzink, og i 2018 var sanktionsprocenten 30 %. Sanktionsprocenten er altså lidt lavere i 2018, men der er ikke nogen signifikant nedgang i sanktioner fra 2016 til 2018, så der er en meget høj sandsynlighed for at forskellen i fordelingerne bare er tilfældig. For begge kampagner gælder, at den væsentligste overtrædelse er kravet om, at der skal føres optegnelser over medicinske behandlinger. I 2016 udgjorde denne overtrædelse 92 % og i 2018 var det 85 % af de samlede kontrolbesøg med sanktioner. Se tabel 3.

METODE

Kontrolbesøgene blev udført af Fødevarestyrelsens dyrlæger og tilsynsteknikere som uanmeldte tilsyn i perioden 1. september til og med 30. november 2018. Fødevarestyrelsen gennemfører opfølgende kontrolbesøg i alle besætninger, hvor der er givet sanktioner.

Udpegningskriterier for besætninger:

- Svinebesætninger med min. 500 fravænningsgrise, dvs. fravænnede smågrise op til 30 kg.
- Ikke besætninger som er udtrukket til andre typer af kontrol i 2018.
- Besætninger med sundhedsrådgivningsaftale.
- Besætninger som får ordineret lægemiddelzink.

Kontrollen er udført på det lægemiddelzink præparat, der senest er ordineret til besætningen.

Kontrolmetode:

- Kontrol af korrekt anvendelse af lægemiddelzink. Er dyrlægens anvisninger fulgt?
- Kontrol af korrekt registrering af lægemiddelzink. Føres de lovpligtige optegnelser?
- Kontrol af korrekt opbevaring af lægemiddelzink. Er der adskillelse af foder med og uden lægemiddelzink? Er lægemiddelzink hygiejnisk opbevaret?

Der er informeret om kampagnen i "Nyhedsbrev til dyrlæger" og på Fødevarestyrelsens hjemmeside. Før kampagnestart har Fødevarestyrelsen orienteret erhvervet og Dyrlægeforeningen.

TABELLER OG FIGURER

Tabel 1

Kontrolbesøg og resultater af kontrol				
Antal kontrolbesøg	Antal kontrolbesøg med sanktioner*	Overtrædelser	Regelefterlevelse	Samlet antal indskærpelser givet i kampagnen
201	61	30 %	70 %	79

*Alle sanktioner er indskærpelser

Tabel 2**Fordeling af indskærpelser på fokusområder i kampagnen**

Fokusområde	Antal kontroller med sanktioner	I procent af antal kontrolbesøg
Er alle opbevarede produkter med lægemiddelzink lovligt indkøbt (apotek, foderstof)?	0	0 %
Er produkter med lægemiddelzink forsynet med etiket?	1	0,5 %
Følges dyrlægens anvisning?	12	6 %
Føres optegnelser over anvendelse af lægemiddelzink, så det kan kontrolleres, at det sker i overensstemmelse med dyrlægens anvisninger?	52	26 %
Håndteres det adskilt fra foder, der ikke indeholder lægemiddelzink?	0	0 %
Opbevares der kun lægemiddelzink, hvortil dyrlægen har udleveret en anvisning?	3	1 %
Opbevares lægemiddelzink på det CHR-nr., som det er anvist til?	11	5 %
Sker opbevaring af lægemiddelzink, så risiko for at det tildeles andre dyregrupper end tiltænkt, minimeres?	0	0 %
Samlet antal sanktioner	79	

Tabel 3**Sammenligning mellem kampagner i 2016 og 2018 for lægemiddelzink**

Kontrol år	Antal kontrolbesøg	Overtrædelser	Regelefterlevelse	Overtrædelse af regel om optegnelser over anvendelse af lægemiddelzink i procent af samlede antal kontrolbesøg med sanktioner
2018	201	30 %	70 %	85 %
2016	32	38 %	62 %	92 %

Figur 1

